

Subject Area
Business

Year: 2022

Vol: 8 Issue: 99

PP: 2161-2168

Arrival

21 May 2022

Published

30 June 2022

Article ID Number

62554

Article Serial Number

31

Doi Number

<http://dx.doi.org/10.2922>

8/ssj.62554

How to Cite This Article

Uçkun, S., Yüksel, A. &

Uçkun, C. G. (2022).

“Özel Güvenlik

Öğrencilerinin Risk

Analizi Kavramına

İlişkin Metaforik

Algılarının Belirlenmesi”

International Social

Sciences Studies Journal,

(e-ISSN:2587-1587)

Vol:8, Issue:99;

pp:2161-2168

Social Sciences Studies
Journal is licensed under
a Creative Commons
Attribution-
NonCommercial 4.0
International License.

Özel Güvenlik Öğrencilerinin Risk Analizi Kavramına İlişkin Metaforik Algılarının Belirlenmesi

Determining the Metaphorical Perceptions of Private Security Students on the Concept of Risk Analysis

Seher UÇKUN ¹ Asiye YÜKSEL ² Ceylan Gazi UÇKUN ³

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Kandıra Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Kocaeli, Türkiye

² Öğr. Gör. Dr. Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli, Türkiye

³ Prof. Dr. Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli, Türkiye

ÖZET

Araştırmanın amacı özel güvenlik öğrencilerinin risk analizi kavramını nasıl algıladıklarını metaforlar aracılığı ile belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 öğretim yılında Kocaeli Üniversitesi Özel Güvenlik Bölümünde önlisans öğrenimi gören 76 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler ikinci sınıf olup risk analizi dersini almış ve gönüllü olarak çalışmaya katılmışlardır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) deseni kullanılmıştır. Öğrencilerden “risk analizi” kavramına yönelik algılarını ortaya çıkarmak amacıyla “Risk analizi.....gibidir/benzer; çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilere metafor cümlesi içeren form yazılı olarak verilmiştir. Toplanan veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Özel güvenlik öğrencilerinin risk analizi kavramıyla ilgili olarak 62 farklı metafor oluşturdukları görülmüştür. En fazla anne, araba, merdiven ve çelik yelek metaforlarının olduğu görülmüştür. Öğrencilerin oluşturduğu metaforlar altı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler; yol gösterici, tehlikeleri önleme, güvenlik sistemleri, tehlikeleri kontrol altına alma ve durum analizi olarak oluşturulmuştur. Öğrencilerin risk analizi kavramına ilişkin oluşturduğu metaforların olumlu olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin oluşturdukları metaforlar incelendiğinde; risk analizi yapmanın önemli olduğunu ve mesleki açıdan risk analizinin önceden oluşabilecek tehlike ve tehditlere karşı hazırlıklı olunmasını sağlayacağını düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Risk Analizi, Metafor, Özel Güvenlik

ABSTRACT

The aim of the research is to determine how private security students perceive the concept of risk analysis through metaphors. The study group of the research consists of 76 students studying at the private security department of Kocaeli University in the 2021-2022 academic year. The students were sophomores and took the risk analysis course and voluntarily participated in the study. Phenomenology (phenomenology) design, one of the qualitative research methods, was used in the research. In order to reveal the perceptions of the students towards the concept of “risk analysis”, “Risk analysis is like/similar to.....; because.....” were asked to complete the sentence. The students were given a written form containing a metaphor sentence. The collected data were analyzed using the content analysis method. It was observed that private security students created 62 different metaphors regarding the concept of risk analysis. Most of the metaphors of mother, car, ladder and steel vest were created. The metaphors created by the students were grouped into six categories. These categories are; It has been created as a guide, prevention of dangers, security systems to control dangers and situation analysis. It has been determined that the metaphors created by the students regarding the concept of risk analysis are positive. As a result of the research, when the metaphors created by the students are examined; It has been reached to the server that they think that it is important to conduct risk analysis and that risk analysis will ensure that they are prepared for the dangers and threats that may occur beforehand.

Keywords: Risk analysis, Metaphor, Private security

1. GİRİŞ

Çalışma hayatında yapılan işin özelliğine bağlı olarak bazı tehlikeler ve riskler olabilir. Riskten bahsetmek için tehlikenin ortaya çıkma olasılığı ve bunun ortaya çıkması durumunda hasar, zarar, kayıplar ya da insanlarda yaralanmanın şiddet derecesini göz önünde tutmaktır (Meriçli, 2004:205). 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki kanunda risk “Belirli bir alandaki tehlike olasılığına göre kaybedilecek değerlerin ölçüsü” (resmigazete.gov.tr)’dür. TDK’ye göre risk bir işten ya da girişimden zararlı çıkma ihtimali(sözlük.gov.tr) olarak tanımlanmıştır.

Bu tehlikeleri en aza indirmek için yöneticiler ve çalışanlar yasal çerçevede bazı önlemler alırlar. Bu önlemlerin geneli risk analizi olarak değerlendirilir (Dokur,2019:29). Risk analizi, işletmelerde tehlikeleri belirleme ve bu tehlikelerinden korunmak için stratejiler geliştirmek açısından önemlidir (Güranlı, 2006:131). Risk değerlendirmesi, bir sistemde tehlikelerden kaynaklanan risklerin neler olduğunu ve bunun nasıl önleneceğinin bilinmesi, bu risklerin kontrol edilip edilemeyeceği ile ilgili karar vermedir.(Ceylan ve Başhelvacı, 2011:27).

Risk analizinde; olumsuz olaylarda riski zarara çeviren etkiler nelerdir, her bir etkinin meydana gelme olasılığı nedir ve her darbeden ne kadar hasar alınabilir gibi önemli sorulara cevap aranması gerekir? (Şenel ve

Şenel,2013:69). Risk analizi organizasyonlarda bir yönetim aracı olup belirlenmiş standartların yönetim tarafından kabul edilmesi ve durum analizine onay vermesidir. Risk analizi yaparken bazı noktaları göz önünde tutmakta yarar vardır. Bunlar;

- ✓ organizasyonda korunması gereken varlıkların belirlenmesi,
- ✓ varlıkları etkileyecek risklerin ortaya çıkarılması,
- ✓ oluşabilecek risklerin olasılığını tahmin etmek,
- ✓ tahmini kayıplar gerçekten ortaya çıkarsa oluşacak etkinin değerlendirilmesi gerekir. (www.güsod.com.tr).

Risk analizi ile ilgili literatür tarandığında farklı alanlarda çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır: Şengöz ve Merdan (2017); işyerlerinde elektrik yangınlarının önlenmesi ile ilgili, Özoğul vd.(2018) ergonomik risk analizi, Tarhane vd.(2019) abdominal ağrı yakınmalı hastalarda helicobacter pylori pozitifliği ve risk analizi, Ulu ve Şahin(2020) hata türü ve etkileri analizi tekniği ile risk değerlendirmesi, Büberkökü vd. (2019) portföy risk analizleri, Aksoy ve Keskin (2019) mobilya endüstrisinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili risk değerlendirmesi, Özyetgin, Altun ve Ögdül (2021), afet riski yönetimi kapsamında kent planlama, Altundağ ve Koçak(2021) tersanelerde yangın güvenliği ve risk analizi, Akgül(2021) iş süreçlerinin geliştirilmesi, hedeflerle yönetim ve risk analizi yöntemleri gibi çalışmalar olduğu görülmüştür.

Metafor kelimesinin kökeni Yunanca değiştirmek anlamına gelen meta ve pherein "dayanmak" anlamına gelen sözcüklerden oluşmaktadır (Levine, 2005:172). Fransızca métaphore veya İngilizce metaphor "simgesel anlatım" sözcüğünden alıntıdır (www.etimolojiturkce.com). Türkçede metafor; istiare, eğretileme, mecaz kelimeleri ile açıklanır (Daşcıoğlu,2015:169). Metaforlar, soyut bir kavramı somut bir kavrama dönüştürmek için benzetme yoluyla bir ilişki kurarlar (Şaban, 2004:618).

Literatür incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin metaforik algılarını ölçmek için çok sayıda farklı çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin; Özdemir vd.(2016) kariyer algıları, Özcan vd. (2020) çevre kavramı, Uygun vd.(2016) matematik problemi, Torun, (2020) pazarlama ve pazarlama dersi, Demir, Atalay ve Fırat (2018) değerler Karapınar ve Arıbaş (2017) doğa eğitimi, Duran (2020) fen, Boz ve Duran(2018) girişimcilik, Çaldak (2021) kadına şiddet, Demirbilek (2021) kayırmacılık, Çetin, Timur ve Pehlivan, (2021) virüs, Kara, ve Bozbayındır (2019) okul, Eraslan, (2011) sosyoloji, Kantekin, (2018) sosyal bilgiler, tarih ve coğrafya, Keskin vd.(2019) etik, Sevim, Veyis ve Kınay (2012)Türkçe kavramına ilişkin çalışmalar yapılmıştır.

Alan yazın incelendiğinde özel güvenlik öğrencilerinin risk analizi kavramına yönelik metaforik algılarının analiz yoluyla incelenmesini içeren bir araştırmaya rastlanmamıştır ve bu alandaki eksikliği gidermeye ihtiyaç duyulmuştur. Bu araştırma ile özel güvenlik öğrencilerinin risk analizi kavramını nasıl algıladıkları metafor analizi aracılığıyla belirlenmiş olacaktır. Çalışmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Araştırmanın amacı özel güvenlik öğrencilerinin “risk analizi” kavramını nasıl algıladıklarını ve kavramsallaştırdıklarını metaforlar aracılığı ile tespit etmektir. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır.

- ✓ Özel güvenlik öğrencilerinin risk analizi kavramına yönelik metaforları nelerdir?
- ✓ Özel güvenlik öğrencilerinin risk analizi kavramına yönelik ürettiği metaforlar, benzer özellikler bakımından hangi kategoriler altında toplanmaktadır?

Özel güvenlik öğrencilerin risk analizi kavramına yönelik metaforlarını belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemi olan fenomenoloji (olgubilim) kullanılmıştır. Nitel araştırmanın en önemli özelliği, katılımcıların deneyim ve bakış açılarına yoğunlaşmasıdır. Dolayısıyla katılımcıların deneyim ve algılarının ortaya çıkmasına yardımcı olmaktadır. Fenomonoloji, olaylar deneyimler, algılar gibi farklı şekillerde karşılaştığımız farkında olduğumuz olguların ancak ayrıntılı ve derin bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara yoğunlaşmasıdır (Tekinal, Uğuz ve Arsu,2020: 156-158).

Araştırmaya katılan özel güvenlik öğrencilerine risk analizi kavramı hakkındaki görüşlerini metaforlar yoluyla kavramsallaştırması için yazılı formlar verilmiştir. Katılımcılara dağıtılan formda katılımcılardan, “ *Risk Analizi ..... gibidir. Çünkü .....* ” şeklinde verilen cümledeki boşlukları kendi ifadeleri ile doldurmaları istenmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilere 45 dakika süre verilmiştir.

Araştırma, Kocaeli Üniversitesi’nde 2021-2022 eğitim öğretim yılında öğrenim gören özel güvenlik son sınıf öğrencileri olan 76 kişi ile yapılmıştır. Formlar tek tek incelenmiştir. İnceleme sonucunda anlamlı ve neden sonuç ilişkisi olmayan 4 adet form araştırmaya dâhil edilmemiştir. Değerlendirmeye alınan formlar öğrencilerin oluşturduğu metaforlar ortak özelliklerine göre gruplara ayrılmıştır. Araştırmada veriler öğrencilerin kendi el

yazılılarıyla formların doldurulmasıyla elde edilmiştir. Ayrıca öğrencilere formlar dağıtılmadan önce metafor kavramının ne olduğu ve nasıl kullanıldığı ile ilgili örnekler ve bilgiler verilmiştir.

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi için nitel araştırma yöntemlerinde biri olan içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi hem nicel hem de nitel araştırmalarda kullanılmaktadır (Sallan ve Kahya, 2021:182). İçerik analizi, verilerin çeşitli yönlerini inceleyerek belirli kodlar kullanarak içeriğin daha anlaşılır hale gelmesini sağlar (White ve Marsh 2006: 27).

Araştırmalarda toplanan verilerin ayrıntılı olarak analiz edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığına dair ayrıntılı bilgi vermesi geçerlilik ölçütü olarak değerlendirilmektedir. Araştırmalarda güvenilirlik sağlanması için uzman görüşü alınması ve sonuçların değerlendirilmesi önemlidir. Bu çerçevede; araştırmada toplanan veriler tek tek ayrıntılı olarak incelenmiş ve 72 metafor 5 kavramsal kategori haline getirilmiştir.

Nitel araştırmalarda, güvenilirlik sağlanması açısından uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olması önemlidir (Saban, 2008:467). Araştırmalarda güvenilirlik hesaplamalarında kullanılan Miles ve Huberman'ın (1994) formülü; [Güvenirlik= Görüş Birliği / (Görüş birliği+ Görüş ayrılığı) *100] kullanılarak hesaplanmıştır. Risk analizi için güvenilirlik (72/76*100)=%94 olarak belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin frekans ve yüzde değerleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	f	%
Kadın	37	51.4
Erkek	35	48.6
Toplam	72	100
Öğretim		
I.öğretim	38	52.8
II.öğretim	34	47.2
Toplam	72	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 51,4' ünün kadın, % 48,6' sının erkek olduğu, % 52,8' sının I. Öğretim öğrencisi olduğu, % 47,2' nin II. Öğretim öğrencisi olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan toplam öğrenci sayısı 76 olup formların eksik ve hatalı doldurulması sebebiyle 4 form araştırma kapsamından çıkarılmış ve 72 form değerlendirmeye alınmıştır.

Tablo 2. Özel Güvenlik öğrencilerinin "Risk Analizi" Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

Metafor Adı	Metafor Sayısı	Metafor Adı	Metafor Sayısı
Anne	3	Scaout Ekibi	1
Çelik Yelek	3	ÖGG	1
Araba	3	Yakın Koruma	1
Merdiven	3	İnşaat Temeli	1
Zincir	2	Aile	1
Otomobil motoru	2	Altıncı His	1
Hayat	1	Kitabın Giriş Bölümü	1
Doğuma hazırlık	1	Bel Kemiği	1
Yatırım	1	Kamyoncu Düğümü	1
Kaburga	1	Yelek	1
Trenin ilk vagonu	1	Yap Boz parçası	1
Saç örgüsü	1	Dedektör	1
Omurga	1	Maske	1
Can Simidi	1	Kalp	1
X-ray cihazı	1	Arkeoloji	1
Cankurtaran	1	Geminin yelkeni	1
Trafik Lambası	1	Kamera	1
Sağlık eğitimi	1	İnşaata atılan zemin	1
Bina Kolonu	1	Kapı	1
Gemi Dümeni	1	Aydınlık Yol	1
Kitap	1	Işık	1
Kodlama Programı	1	Karam Çikolata	1
Balon	1	Kazak	1
İnsan	1	Tekerlek	1
Uçak	1	Sarmaşık	1
Kuran-ı Kerim	1	Emniyet kemeri	1
Kalkan	1	Melek	1
Ev yapmak	1	Babası olmayan Evlat	1

Çukur	1	Yeni yapılmış binaların betonu	1
Evin Temeli	1	Canımız	1
Menteşe	1	Domino Taşı	1
Toplam	41	Toplam	31

Araştırmanın özel güvenlik öğrencilerinin risk analizi kavramına ilişkin ürettikleri toplam 62 metaforun frekansları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrenciler; anne (3), çelik yelek (3), araba (3), merdiven (3), zincir (2), otomobil motoru (2), hayat, doğuma hazırlık, yatırım, kaburga, trenin ilk vagonu, saç örgüsü, omurga, can simidi, X-ray cihazı, can kurtaran, trafik lambası, merdiven bina kolonu, gemi dümeni, kitap, kodlama programı, balon, insan, uçak, Kuran-ı Kerim, kalkan, ev yapmak, çukur, evin temeli, menteşe, domino taşı, Scaout ekibi, özel güvenlik görevlisi, yakın koruma, inşaat temeli, aile, altıncı his, kitabın giriş bölümü, bel kemiği, kamyoncu düğümü, yelek, yap boz parçası, dedektör, maske, kalp, arkeoloji, geminin yelkeni, kamera, inşaat atılan zemin, kapı, aydınlık yol, evin temeli, karam çikolata, kazak, tekerlek, sarmaşık, emniyet kemeri, melek, babası olmayan evlat, yeni yapılmış binaların betonu, canımız, ışık, sağlık eğitimi ise (1) adet olmak üzere 62 adet metafor üretmişlerdir.

Tablo 3. Özel Güvenlik Öğrencilerinin Oluşturdukları Metaforları ve Metafor Kategorileri

Kategori	Metaforlar	Frekanslar
Yol Gösterici	Trafik lambası(1), Gemi Dümeni(1), Geminin Yelkeni(1), Kitabın Giriş Bölümü(1), Kuran-ı Kerim(1), Kitap(1), Kodlama Programı(1), Trenin İlk Vagonu(1), Tekerlek(1), Işık(1), Scaout Ekibi(1), Aydınlık Yol(1)	12
Tehlikeleri Önleme	Kamyoncu Düğümü(1), Anne(3), Melek(1), Aile(1), Can Simidi(1), Can Kurtaran(1), Altıncı His(1), Yakın Koruma(1), Özel Güvenlik Görevlisi(1), Merdiven(3), Kazak(1), Doğuma Hazırlık(1), Domino Taşı(1)	17
Güvenlik Sistemleri	Dedektör(1), Maske(1), Kamera(1), Çelik Yelek(3), Kapı(1), Zincir(2), Emniyet Kemeri(1), Kalkan(1), Yelek(1), X-Ray Cihazı(1)	13
Tehlikeleri kontrol altına alma	İnşaat atılan Zemin(1), Evin Temeli(1), Yeni Yapılmış Binaların Betonları(1), Menteşe(1), Omurga(1), Kaburga(1), Bel Kemiği(1), Sarmaşık(1), Bina Kolonu(1), Saç Örgüsü(1), İnşaat Temeli(1)	11
Gelecek Güvencesi	Yatırım(1), Ev Yapmak(1), İnsan(1), Hayat(1), Babası Olmayan Evlat(1), Sağlık Eğitim(1), Balon(1), Uçak(1)	8
Durum Analizi	Araba(3), Yap-Boz parçası(1), Çukur(1), Arkeoloji(1), Kalp(1), Otomobilin Motoru(2), Canımız(1), Karam Çikolata(1)	11
	Toplam	72

Özel güvenlik öğrencilerin “risk analizi” kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlar 6 kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler;

yol gösterici (12),

tehlikeleri önleme (17),

güvenlik sistemleri (13),

tehlikeleri kontrol altına alma (11),

gelecek güvencesi (8),

durum analizi (11) olarak belirlenmiştir.

Öğrenci (Ö), Kadın (K), Erkek (E), Gündüz (I.), Gece (II.) olarak kısaltılmıştır.

Öğrencilerin “ yol gösterici” olarak oluşturdukları metaforlardan bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

71ÖKI. “Risk analizi trenin ilk vagonu gibidir. Çünkü diğer vagonlar ilk vagona bağlıdır. Eğer ilk vagon yanlış yere ilerler ve yoldan çıkarsa diğerleri de yanlış ilerlemiş olur.”

61ÖKI. “Risk analizi kitap gibidir. Çünkü bir olay olmadan önce veya olduktan sonra olay anında hangi durumlarla karşılaşır nasıl çözüm bulabileceği hakkında bilgi verir. Olayları daha hızlı ve kolay çözmeye yardımcı eder her yolu anlatır ve objektiftir.”

30ÖEI. “Risk analizi Kuran-ı Kerime benzer. Çünkü risk analizi Kuranı Kerim gibi yol göstericidir. Kuranı kerim de ne yaparsan ne olacağı yazdığı gibi risk analizi de öyledir.”

50ÖKI. “Risk analizi bilgisayar kodlama programı yapmak gibidir. Çünkü kodlama yaparken unutulup koyulmayan bir nokta dahi programın çalışmamasına veya işleyişinin bozuk olarak çalışmasına sebep olur. Bu nedenle risk analizi yapılırken unutilan ufak bir ayrıntı hayati önem taşır.”

Öğrencilerin “tehlikeleri önleme “olarak oluşturdukları metaforlardan bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

18ÖEI. “Risk analizi 6. His gibidir. Çünkü tehlikeyi(riski) daha önceden sezme hissetmek çok önemlidir. Oluşabilecek zararı daha önceden sezerek en aza indirir.”

24ÖEI. “Risk analizi domino taşları gibidir. Çünkü her şey belirli bir düzen ve sistem içinde olmalıdır. Eğer bu düzen bozulursa domino taşları gibi sistemde yıkılır. Bir hata diğerini getirir ve sistem çöker. Domino taşlarında da olduğu gibi birini yıkarsak her şeyin yıkılacağı gibi risk analizini de bu şekilde düşünebiliriz.”

36ÖEI. “Risk analizi kamyoncu düğümü gibidir. Çünkü düğümü sağlam atmadan yola çıkarsan bir noktadan sonra bağlamaya çalıştığın şeyler yıkılır yolda kalırsın, bu nedenle risk analizi daha yolun başında iken yapılmalı ve kat edeceğin yolun riskini minimuma indirmemiz gereklidir.”

58ÖKI. “Risk analizi anneye benzer. Çünkü risk analizi ortada hiçbir olumsuzluk yokken bile her türlü ihtimali düşünmek ve olası kötü durumlara karşı bir dizi tedbirler almaktır.”

52ÖKII. “Risk analizi merdivene benzer. Çünkü basamak basamak yapılan özenli araştırmalar oluşabilecek hasar ve kayıp olasılığını en aza indirir.”

10ÖEII. “Risk analizi anne gibidir. Çünkü çoğumuz başımıza gelebilecek şeyleri düşünmezken risk analizi bir anne gibi kötü olayları sıralar ihtimal verir ve bizi korur kollar ve başımıza gelmeden önce bizi uyarır ve bilgilendirir.”

Öğrencilerin “güvenlik sistemleri “olarak oluşturdukları metaforlardan bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

67ÖKI.” “Risk analizi X-Ray cihazı gibidir. Çünkü risk analizi sayesinde oluşabilecek potansiyel tehlikeleri daha erken fark edip müdahale ederiz. X-Ray de aynı şekilde tehlikeleri önceden görüp müdahale etmemizi sağlar.”

29ÖEI. “Risk analizi kalkana benzer. Çünkü risk analizi dışarıdan gelebilecek her türlü tehlikeleri önlemek amacıyla alınan bir korumadır.”

7ÖEII. “Risk analizi emniyet kemeri gibidir. Çünkü risk analizi oluşabilecek durumlara önlem ve güvenlik sağlayabilir. Emniyet kemeri nasıl oluşabilecek durumlarda bizi koruyor ise doğru bir risk analizi aynı görevi, işleve sahiptir. Kemer takmazsak ölüm ihtimalimiz yükselir. Risk analizi yapmazsak da kayıplar o kadar fazla olur.”

53ÖKII. “Risk analizi dedektör gibidir. Çünkü yer ve zaman bilmeksizin her daim istenilen ve beklenen oluşabilecek tehditlere karşı uyarı sistemleridir. Dolayısıyla risk analizi yaparken beynimiz bir dedektör cihazı gibi aktif şekilde çalışabilir potansiyeldedir. Örneğin herhangi bir tehlikeye karşı uyarı vererek risk olduğunu belirler ve oluşabilecek zararlara karşı önlem almasını sağlar.”

Öğrencilerin “tehlikeleri kontrol altına alma” olarak oluşturdukları metaforlardan bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

72ÖKI. “Risk analizi kaburgalarımız gibidir. Çünkü risk analizi birbirini tamamlayan bir bütündür. Bir tanesi bile eksik olursa çok büyük sorunlar ortaya çıkabilir. Risk analizinde ortaya çıkan nedenlerin hepsi birbirine bağlıdır. Risk analizinin asıl amacı bütünlüğün bozulmamasıdır.”

63ÖKI. “Risk analizi bir binanın kolonu gibidir. Çünkü bir binanın kolonu çürük ya da demiri veya malzemesi eksik olursa depremde bina yıkılır. Risk analizi de bu şekildedir eğer risk analizi yapılmamışsa eksik ise veya yarım ise olası bir tehlike durumunda yok olup gidersin.”

28ÖEI. “Risk analizi ev yapmak için atılan beton ve demir gibidir. Çünkü bu maddelerin eksik ve gelişi güzel atılması binanın ilerleyen zaman içinde depremde hasar görüp yıkılmasına yol açar. Ama sağlam ve eksiksiz bir şekilde yapıldığında zarar görme olasılığı da o denli az olur. Risk analizi de buna benzer ilk başta tam ve ihtiyaçlara yönelik olmasıdır.”

46ÖKII. “Risk analizi inşaat yapılırken atılan zemine benzer. Çünkü zemin sağlam olmazsa en ufak bir doğal afette ciddi can ve mal kaybına yol açar. Risk analizi sağlam yapılmalıdır ki en az can ve mal kaybıyla atlatsın.”

41ÖKII. “Risk analizi bir evin temeli gibidir. Çünkü evin temelini atmadan bir ev inşa edilmeye başlamaz ve baştan savma ya da düşünmeden yapılan ev yıkılır. Risk analizi de buna benzer doğru yapılmayan risk analizi bir işe yaramaz ve kötü sonuçlar ortaya çıkarır.”

Öğrencilerin “gelecek güvencesi” olarak oluşturdukları metaforlardan bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

73ÖKI. “Risk analizi yatırım gibidir. Çünkü risk analizi karşımıza gelecekte ne getireceğini bilemeyiz. Bir anda gelen kötü bir durumda bizim kurtarıcımız olabilir. Geleceğe yaptığımız yatırım gibidir.”

57ÖKI. “Risk analizi hayata benzer. Çünkü risk analizi gelebilecek tehlikelere karşı önleyici basamakları oluşturur. Hayatta da bazı tehditlere önleyici şekillerde karşımıza çıkar ve bunların analizi yapıp yön verdiğimizde hayata karşı tehditler ortadan kalkar.”

32ÖEI. “Risk analizi bir insan gibidir. Çünkü dünya ve evrende meydana gelen ve gelebilecek tüm olaylarda etkilenecek bir varlıktır. Onun için yaşanabilecek tüm olaylarda zarar ve ziyanı en aza indirebilmek için gerçekçi ve kapsamlı bir risk analizi yapılmalıdır.”

34ÖEI. “Risk analizi yapmak balon gibidir. Çünkü balonu ilk başta şişirmek zordur ama şişirdikten sonra rahatça kullanabilirsin. Risk analizi yaparken de ilk başta zorlanabiliriz ama sonra rahatça verim sağlayabilir.”

Öğrencilerin “durum analizi “olarak oluşturdukları metaforlardan bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

49ÖKII. “Risk analizi arkeolojiye benzer. Çünkü arkeoloji araştıran ve inceleyen bilim dalıdır. Risk analizi içinde ayrıntılı olarak inceleme ve araştırmak gerekmektedir.”

27ÖEI. “Risk analizi otoyoldaki küçük bir çukur gibidir. Çünkü risk analizi iyi yapılmadığı zaman kazalara sorunlara neden olabilir. Nasıl otoyolda oluşan bir çukur tamir edilmezse ve felaketlere yol açabilir ise buda aynı şekilde risk analizi içinde geçerlidir.”

2ÖEII. “Risk analizi araba gibidir. Çünkü risk analizi de birbirine bağlantılı maddelerden oluşur ve arabaya benzer. Risk analizinde bir madde eksik olsa bütün analizin dengesi bozulur aynı şekilde araba içinde geçerlidir. Arabada bir parça eksik olsa araba arıza lambası yakar ya da hiç çalışmaz.”

6ÖEII. “Risk analizi otomobilin motoru gibidir. Çünkü risk analizinde bir sorun olduğunda ortaya çıkan büyük olumsuzluklar otomobil motorunda çıkan bir arıza gibidir. Çıkan arıza nasıl aracın hareket etmesine engel oluyorsa risk analizinde çıkan arızada güvenlikte güvenlik açığına ve birden fazla soruna yol açar. Aracın motoruna ne kadar önem gösteriyorsak risk analizine de en az o kadar önem gösterip iyileştirme çalışmalarını yapmak zorundayız.”

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Metaforlar, benzetme yolu ile kişilerin düşünce tarzına bağlı olarak kavramları ifade etme şeklidir. Çalışmada özel güvenlik öğrencilerinin mesleki açıdan önemli olan risk analizi kavramı ilişkin algıları metaforlarla belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonunda öğrencilerin 62 farklı metafor oluşturdukları görülmüştür. Oluşturulan bu metaforlar, yol gösterici, tehlikeleri önleme, güvenlik sistemleri, tehlikeleri kontrol altına alma, gelecek güvencesi ve durum analizi olarak altı grupta toplanmıştır. Ayrıca oluşturulan metaforların olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Risk analizi özel güvenlik mesleğinde ilk adım olmasına ve güvenli işyerini, güvenli yaşam alanını, güvenli ortamı sağlamak için yapılması gerekenleri belirlemek için ön koşul olmasına rağmen sektörel faaliyetlerde göz ardı edilen ve önemsenmeyen bir olgudur. Özel güvenlik mevzuatında (5188 sayılı yasa ve yönetmelik, genelge ve talimatlar) buna dair açık ve zorlayıcı bir hüküm yoktur. Yine aynı şekilde özel güvenlik hizmet alım ve satım ihalelerinde de pek konuşulan, taraflarca dile getirilen ve istenilen bir hizmet değildir. Hâlbuki özel güvenlik hizmeti verme süreci başladığında başta personel sayısı olmak üzere, araç, gereç, teçhizat, kontrol sistemleri ve noktaları ile bütçe doğru ve sağlıklı yapılan risk analizine göre ortaya çıkacaktır. Risk analizi yapılmadıysa, sadece kâğıt üzerinde göz boyamak için yapıldıysa ilerleyen zaman içinde mutlaka yetersizlikler, eksiklikler ve geri dönüşü olmayan zarar ve kayıplar ile karşılaşılacaktır.

Gelecekte Özel Güvenlik Sektöründe yönetici pozisyonunda olacak ve karar mekanizmaları içerisinde yer alacak önlisans öğrencilerinin risk analizinin önemini farkına varmaları önemlidir. Ayrıca yasa koyucunun özel güvenlikte risk analizini zorunlu hale getirmek için düzenleme yapması, hizmet alıcıların bu konuda bilinçlendirilmesi gereklidir. Yapılan çalışma ile önlisans öğrencilerinin risk analizi algıları belirlenmeye ve konunun önemi ile ilgili farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır.

Bulgular öğrenci görüşlerinin “risk analizi yapmanın önemli olduğu” ve “mesleki açıdan risk analizinin önceden oluşabilecek tehlike ve tehditlere karşı hazırlıklı olunmasını sağlayacağı” yönünde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Benzer çalışmalar farklı bölümlerde eğitim alan öğrencilerle yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akgül, E.(2021). İş süreçlerinin geliştirilmesi hedeflerle yönetim ve risk analizi yöntemlerine dayalı sürdürülebilir yönetim modeli önerisi ve modelin uygulanması, Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- Aksoy E., ve Keskin H., (2019), Mobilya endüstrisinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili risk değerlendirmesi: Begonya mobilya imalat işletmesi örneği, *Mobilya ve Ahşap Malzeme Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 46-60
- Altundağ, H.,ve Koçak, M., (2021). Tersanelerde yangın güvenliği ve risk analizi. *Resilience*, 5 (2), 245-263.
- Boz, D., ve Duran, C. (2018). Girişimcilik dersi alan İİBF öğrencilerinin girişimcilik algılarının metaforlar aracılığıyla analizi, *Journal of Entrepreneurship and Development Winter*13(2), 110-123.
- Büberkökü, Ö., Tüzün Şahmaroğlu, S., ve Akar, A.(2019). Portföy risk analizleri: uluslararası hisse senedi piyasalarından kanıtlar, maliye ve finans yazıları,(112), 199 - 224
- Ceylan, H. ve Başhelvacı,V.S. (2011). Risk değerlendirme tablosu yöntemi ile risk analizi: bir uygulama, *International Journal of Engineering Research and Development*, 3 (2), 25-33.
- Çaldak, H. (2021). “Üniversite öğrencilerinin bakış açısı ile “kadına şiddet” kavramı”. *Temaşa Felsefe Dergisi* 15, 159-172.
- Daşcıoğlu, Y.(2015). Dilin içinde dil, doğanın içinde perde: şiirde metafor ve imge <https://tdk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/12/20151221Y%20Da%20c5%9f%20c3%a7%20c4%b1o%20c4%9flu%20-%20Metonim.pdf>
- Demir Atalay, T. ve Fırat Durdukoca, Ş. (2018). Öğretmen adaylarının değerlere ilişkin metaforları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 894-923.
- Demirbilek, N.(2021). Üniversite öğrencilerinin kayırmacılık kavramına ilişkin metaforik algıları, *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 367-381.
- Dokur, İ.(2019). Eğitim amaçlı binalarda yangın tehlikesinin risk analizi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı.
- Duran, M.(2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının fen kavramına ilişkin algılarının metafor yoluyla incelenmesi, *Mediterranean Journal of Educational Research* 2020, Cilt 14 Sayı 31, Sayfa 648-667.
- Eraslan, L.(2011). Sosyolojik metaforlar, *Akademik Bakış Dergisi*, Kasım-Aralık, 1-22.
- Gürcanlı, G.E.(2006). İnşaat şantiyelerinde bulanık kümeler yardımıyla iş güvenliği risk analiz yöntemi, İTÜ. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Keskin, M. Ö., Yıldız, Ö. Ö. ve Aksakal, E. (2019). Tıp fakültesi öğrencilerinin etik kavramına ilişkin metaforik algıları, *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 300–313.
- Kara,M., Bozbayındır, F.(2019). Aday öğretmenlerin okul kavramına ilişkin algıları: bir metafor çalışması, *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*,1(1), 18-34.
- Karapınar, B., ve Arıbaş, K. (2017). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının doğa eğitimi hakkında metaforik algıları, *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*,2017, 1 (2), 40-6.
- Kantekin, S.(2018). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal bilgiler, tarih ve coğrafya kavramlarıyla ilgili metaforik algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi*.
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and images of classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, 172-175.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis* (Thousand Oaks, CA: Sage)
- SABAN, A. (2004). Prospective classroom teachers’ metaphorical images of selves and comparing them to those they have of their elementary and cooperating teachers. *International Journal of Educational Development*, (24), 6, 617-635.
- Çetin, N.İ., Timur, S. ve Pehlivan, H. (2021). Fen bilimleri öğretmenlerinin covid-19 pandemi sürecinde “virüs” kavramına yönelik metaforik algılarının incelenmesi, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(43), 47-59.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 14(3), 459-496.
- Sallan G.S. ve Kahya N.Ö. (2021). "Sosyal bilimlerde içerik ve söylem analizi" Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 42:Özel sayı 1, Denizli, ss. Ö181-Ö198.

- Sevim, O., Veyis, F., ve Kınay, N. (2012). Öğretmen adaylarının Türkçeye ilgili algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi: Atatürk Üniversitesi örneği. Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi, 1(1), 38-47.
- Şenel,B., ve Şenel, M.(2013). Risk Analizi: Türkiye’de gerçekleşen trafik kazaları üzerine hata ağacı analizi uygulaması, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,13(3), 65-84.
- Şengöz, M.C., ve Merdan, M.(2017). Fine-Kinney risk analizi metoduyla, İşyerlerinde elektrik nedenli yangınların önlenmesinde yeni bir yöntem, Gazi Mühendislik Bilimleri Dergisi 3 (3). 74-82
- Tekindal, M. ve Uğuz Arsu, Ş. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. Ufku Ötesi Bilim Dergisi, 20 (1), 153-182.
- Meriçli, A.(2004). Özel Güvenlik, Rengin Basımevi.
- Özcan, Ş., Mertol, H., ve Yılmaz, O. (2020). Üniversite öğrencilerinin “çevre” kavramına ilişkin metaforik algılarının karşılaştırılması, 19 Mayıs Sosyal Bilimler Dergisi, 1 (2), 142,167.
- Özdemir, Y., Mustafa, A. ve Özdemir, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin kariyer algılarına metaforik bakış: Türk, Azeri, Türkmen, Kazak ve Kırgız öğrenciler örneği. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(4), 113-133.
- Özoğul, B., Çimen,B., ve Kahya, E.(2018). Bir metal sanayi işletmesinde ergonomik riskanalizi, Journal of Engineering Sciences and Design, 6(ÖS:Ergonomi2017),159 – 175.
- Özyetgin A.A., ve Ögdül, H.G. (2021). Afet riski yönetimi kapsamında kent planlama; İstanbul Planları Ve Uygulamalar, MTU. JFA, 38(2), 145-172.
- Ulu, M., ve Şahin, H., ‘Risk Assessment in an engineering faculty with error type and effects analysis technique’,(2020). Elec Lett Sci Eng, 16(2) , 63-76
- Uygun, T., Gökkurt, B., ve Usta, N. (2016). Üniversite öğrencilerinin matematik problemine ilişkin algılarının metafor yoluyla analiz edilmesi, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (2), 536-556.
- www.güsod.com.tr, (Erişim Tarihi: 18.05.2021). (Derleyen; Ünver, O. Etkili Güvenlik Yönetimi, GÜSOD Yayınları).
- www.güsod.com.tr, (Erişim Tarihi: 18.05.2021). (Derleyen; Ünver, O. Risk ve Risk Değerlendirmesi, GÜSOD Yayınları).
- Tarhane S, Anuk T, Gülmez Sağlam A, Özcan HE, Coşkun MR, Büyük F, ve Otlu S.(2019). Abdominal ağrı yakınmalı hastalarda Helicobacter pylori pozitifliği ve risk analizi. Mikrobiyol Bul;53(3):262-273.
- Torun, T. (2020). Lisans Öğrencilerin Pazarlama ve Pazarlama Derslerine Yönelik Algılarının Metaforik Olarak İncelenmesi, Pazarlama Teorisi ve Uygulamaları Dergisi, 6(2), 187-216
- White, M. D. ve Marsh, E. E. (2006). “Content Analysis: A Flexible Methodology”, Library Trends, 55/1, s. 22-45
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090617-1.htm>(erişim tarihi 6.02.2022).
<https://sozluk.gov.tr/>
<https://www.etimolojiturkce.com/kelime/metafor> (erişim tarihi 6.02.2022).